

הקמת ועדה ציבורית לבחינה של מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. למנות ועדה ציבורית לבחינה של דרכי הטיפול בעבריינים וענישתם מתוך ראייה כוללת, במטרה להביא לניצול מיטבי של ההוצאה הציבורית לצורך מניעת עבריינות.

2. להטיל על הוועדה לבחון בראייה כוללת את מדיניות הטיפול בעבריינים שנגזר דינם, ענישתם ושיקומם, במטרה להביא לצמצום העבריינות, וזאת בהתאם לעקרונות המשפט החוקתי ובהתחשב בהיבטים כלכליים. במסגרת זו תגבש הוועדה המלצות בדבר:

א. אופן הטיפול בעבריינים שנגזר דינם, ובכלל זאת מגוון אמצעי הענישה ובפרט עונשי המאסר לסוגיהם, ודרכי הטיפול בהם בעת כליאתם ובקהילה.

ב. התווית עקרונית לעמדה ממשלתית ביחס לחקיקת עבירות ועונשים. בהקשר זה הוועדה תבחן דרכים לאמוד עלות ותועלת של דרכי ענישה שונות.

3. הוועדה תציע לממשלה קווים מנחים למדיניות בתחום זה לרבות בחקיקה, בתיאום, בהנחיה, במחקר ובהקצאת משאבים, וכן תציע דרכים חדשות להתמודדות עם עבריינות והטיפול בעבריינים.

4. לקבוע את הרכב הוועדה המפורט להלן:

א. שופטת בית המשפט העליון (בדימוס) דליה דורנר - יושבת ראש

ב. עו"ד רחל גוטליב, לשעבר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)

ג. עו"ד יהושע למברגר, משנה לפרקליט המדינה, משרד המשפטים

ד. תת-ניצב ורדה שחם, סגן ראש אגף החקירות, ממשלת ישראל

ה. מר ודים גודון, רכז המשרד לביטחון פנים, אגף התקציבים, משרד האוצר

ו. פרופסור אפרת שהם, המכללה האקדמית אשקלון, יושבת ראש האגודה הישראלית לקרימינולוגיה

ז. ד"ר באדי חסייסי, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית

ח. פרופסור מרדכי קרמניצר, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית.

ט. גונדרית עפרה קלינגר, ראש אגף האסיר, שירות בתי הסוהר

י. עו"ד רביד דקל, ראש תחום עונשין, מחלקת ייעוץ וחקיקה (פלילי), משרד המשפטים

במקרה של קולות שקולים - דעתה של יושבת ראש הוועדה תכריע. עמדת המיעוט תפורסם בדו"ח.

5. להנחות כי לוועדה יהיה מרכז בעל מומחיות מקצועית בתחומי עיסוקה של הוועדה, אשר ייבחר על ידי יושבת ראש הוועדה וימומן על ידי משרד ראש הממשלה.

6. הוועדה תחל בעבודתה סמוך להחלטה זו, לאחר השלמת הסידורים הדרושים, ותגיש את המלצותיה לממשלה לאחר שנה.

דברי הסבר

רקע כללי

בשנים האחרונות מתמודדת החברה בישראל עם פשיעה מסוגים שונים. ההוצאה הלאומית בנושא זה נוטלת חלק נכבד מן התקציב וראוי לבחון את יעילות ההקצאה מהיבטים שונים. הכוונה היא לבדוק את נקודת האיזון הדרושה בין המרכיבים השונים התורמים להפחתת העבריינות: אכיפה, ענישה ושיקום, כך שההקצאה לסל צרכים זה בכללותו תיתן את התמורה הטובה ביותר לחברה.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

התברר בדיונים המוקדמים שבנושא זה חסר בסיס נתונים משותף ומוסכם על הגורמים השונים העוסקים בתחום. אחד מתפקידי הועדה הוא יצירת בסיס נתונים כזה העמקתו על ידי מחקר השוואתי.

היבטים ביצועיים

לא רלבנטי

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

מטרת עבודת הועדה לגבש המלצות שמימושן ישפר את מאבק החברה בעבריינות.

חלופות להצעת ההחלטה

הצעה זו באה לענות על צורך, וחלופתה היא המשך המצב הקיים ללא בדיקה מעמיקה של יעילותו.

הזיקה בין ההצעה לבין יעדי הממשלה

שיפור הביטחון האישי של אזרחי ישראל הוא מיעדיה החברתיים והכלכליים של הממשלה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

מאז כוננה ועדת גולדברג לפני עשור, שתוצאתה העיקרית היא החוק להבניית הענישה, לא טופל נושא זה כמכלול בהחלטות ממשלה קודמות.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

ההצעה מוגשת על דעת היועצים המשפטיים של משרדי המשפטים ובטחון הפנים, מגישי ההצעה.

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים
ועל ידי שר המשפטים

י"ב תשרי תשע"ב
10 באוקטובר 2011

חוות-דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

מינוי ועדה ציבורית לבחינה של מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע למנות ועדה ציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, אשר תגבש, בראייה כוללת, המלצות בדבר:

- א. התווית עקרונית לעמדה ממשלתית ביחס לחקיקת עבירות ועונשים.
- ב. אופן הטיפול בעבריינים, מגוון העונשים ובפרט עונשי המאסר לסוגיהם והטיפול בקהילה. זאת, בין היתר, על בסיס שיקולים של גמול, הרתעה, אכיפה, מניעת עבירות, הגנת הציבור, שיקום עבריינים והתחשבות בזכויותיהם של נפגעי עבירות, בהתאם לעקרונות המשפט החוקתי ובהתחשב בהיבטים כלכליים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה תואמה עם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי), עו"ד רז נזרי ועם היועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים, עו"ד יואל הדר.

עמדת היועץ המשפטי שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

1. מינוי חברי הוועדה נבחן בהתאם לעקרונות שנקבעו בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1502 בעניין מינוי והרכב ועדות ציבוריות מייעצות ודרכי פעולתן. ארבעה מבין חברי הוועדה המוצעים, שאינם עובדי מדינה, אף מילאו שאלון לחברי ועדות ציבוריות, בהתאם להנחיה האמורה. מהשאלונים שמילאו המועמדים הנ"ל לא עולה זיקה פוסלת או בעייתיות אחרת העלולה לפסול את מינויים.
2. מדובר בוועדה ציבורית מייעצת הכוללת מומחים לעניין שטח הפעולה של הוועדה, כך שמטבע הדברים יש לחלק מהחברים, בתוקף עיסוקיהם האחרים, קשר ו/או זיקה לפעילות הוועדה הנדונה. אלא שדומה כי אין הדבר מעורר קושי מיוחד בהתייחס למועמדים שנבדקו, וזאת לאור הנחיית היועץ המשפטי לממשלה הנ"ל.

3. בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה האמורה, נקבע עיקרון לפיו ועדה מייעצת תורכב באופן שיאפשר לשקול ולאזן בין כלל השיקולים הכרוכים בקביעת המדיניות בתחום מסוים. בעניינו מדובר בוועדה המורכבת ממומחים לעניין ואשר בראשה עומדת שופטת בית המשפט העליון (בדימוס) וחברים בה עובדי מדינה לצד נציגים מן האקדמיה, כולם מתחומי העיסוק השונים הרלוונטיים לעבודת הוועדה. נראה כי הרכב זה הינו שקול ומאוזן ועל כן איני רואה מניעה משפטית למינוי הוועדה בהרכב המוצע. יתר על כן, הוועדה אף צפויה לשמוע את עמדתם של גורמים רלוונטיים הקשורים לתחום עיסוקה.
4. הרכב הוועדה נבחן בהיבט של ייצוג הולם לנשים בהתאם לסעיף 1ג6 לחוק שווי זכויות האישה, התשי"א-1951 ונמצא כי מבין שמונת חברי הוועדה המוצעים, ארבע הן נשים ועל כן אין מניעה למינוי אף בהיבט זה.

בהתאם לאמור איני רואה מניעה משפטית לקבלת הצעת ההחלטה על-ידי הממשלה.

כ"ז באלול התשע"א
26 בספטמבר 2011

אריאלה קלוג, עו"ד
היועצת המשפטית (בפועל)

מס' מכתב : 027-99-2011-002883
תיק : 108 - חוות דעת לממשלה